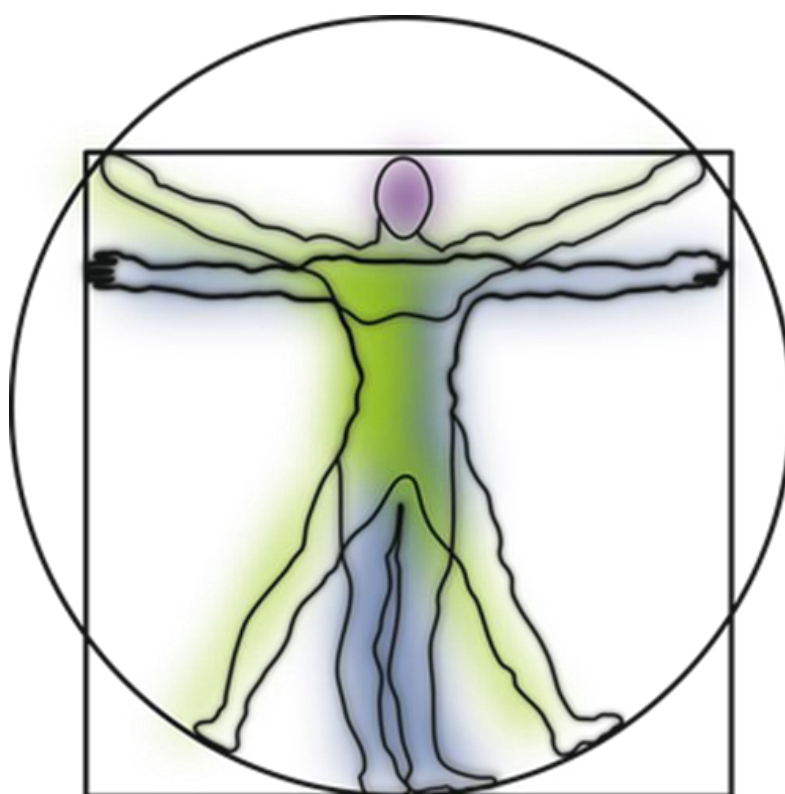

Jaarverslag 2023

Regionale Toetsingscommissie Patiëntgebonden Onderzoek

Secretariaat:

A.M. Jonker

Tel. : 058-2861151

Mail: RTPO@mcl.nl

Inhoudsopgave

Afkortingen	2
Samenvatting	3
Thema	4
Ontwikkelingen	4
Getallen	6
Bijlage 1 : Commissie	9
Bijlage 2: Overzicht beoordeelde protocollen	11
Bijlage 3: Overleggen/werkgroepen/scholingen	13
Bijlage 4: Colofon	15

Afkortingen

CCMO	Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek
CTR	Clinical Trial Regulation
DCRF	Dutch Clinical Research Foundation
IVD	In-vitro diagnostica
IVDR	In Vitro Diagnostics Regulation
IMDD	Investigational Medical Device Dossier
LTR	Landelijk Trial Register
MCL	Medisch Centrum Leeuwarden
MDR	Medical Device Regulation
METC	Medisch-Ethische Toetsingscommissie
METC BEBO	Medisch Ethische Toetsingscommissie Stichting Beoordeling Ethiek Biomedisch Onderzoek
NCP	National Collaboration Platform
NVMETC	Nederlandse Vereniging van Medisch-Ethische Toetsingscommissies
RTPO	Regionale Toetsingscommissie Patiëntgebonden Onderzoek
STZ	Samenwerkende Topklinische ziekenhuizen
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen
Woo	Wet open overheid

Samenvatting

Net als voorgaande jaren heeft de RTPO het door de CCMO vastgestelde minimum aantal van 10 protocollen per jaar behaald. De samenwerking met de METC BEBO is gecontinueerd. Een groot deel van de RTPO leden heeft ook zitting in kamer C van de METC BEBO, waar nog wel geneesmiddelenstudies worden beoordeeld. Op die manier, zowel door het beoordelen van de 10 protocollen per jaar door de leden van de RTPO als door deelname aan de vergaderingen van kamer C van de METC BEBO, wordt mede de deskundigheid van de RTPO leden op peil gehouden. Het tijdens de coronaperiode ingezette digitaal vergaderen, wordt nog steeds voortgezet. Het digitaal vergaderen wordt als meerwaarde gezien voor de leden, en mogelijke aspirant leden, nu zij zelf kunnen kiezen op welke locatie (privé dan wel op/via werk) zij kunnen aansluiten bij de vergadering.

Thema

Profiel RTPO

Nadat de commissie heeft besloten af te zien van beoordeling van geneesmiddelenstudies, heeft de commissie zich als doel gesteld zich meer te profileren als toetsingscommissie voor studies met medische hulpmiddelen. De RTPO is daarvoor ook versterkt met twee leden deskundige medische hulpmiddelen. Ook is de commissie bevoegd studies die vallen onder de IVDR te beoordelen. Er is nog geen wettelijke discipline deskundige IVDR, echter de huidige voorzitter van de commissie is klinisch chemicus en kan aangemerkt worden als deskundige IVDR in deze.

Toekomst

De commissie in de huidige samenstelling voldoet aan de vereisten van de WMO. Er is de afgelopen jaren weinig verloop geweest onder de leden. Een aantal leden bereikt echter in 2024 het einde van de wettelijke zittingstermijn. Voor deze leden is geen verlenging meer mogelijk. Wel mogen de vertrekkende leden eventueel als extern adviseur aanblijven. Bepaalde disciplines zijn lastig te vinden, zoals onder andere de ethicus. Vanuit de NVMETC zijn de problemen voor de bezetting voor de METC's aangekaart bij de CCMO.

Ontwikkelingen

Vierde evaluatieonderzoek van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO) en de evaluatie van de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO)

In november 2023 heeft VWS de vierde evaluatie WMO en CCMO aangeboden aan de Tweede Kamer. Mede door de implementatie van Europese verordeningen is er nogal wat veranderd in het toetsingslandschap in Nederland. Wat dit betekent voor de toekomst van de METC's en CCMO wordt landelijk besproken. Ook de RTPO levert haar bijdrage aan deze discussie. In november 2023 heeft er een gesprek plaatsgevonden met twee medewerkers van VWS over de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van de RTPO.

Niet-WMO-plichtig onderzoek

De CCMO is in 2023 gestart met het inventariseren van de toetsing van niet-WMO-plichtig (nWMO) onderzoek bij de verschillende METC's. Uit de inventarisatie blijkt dat het aantal nWMO-plichtige onderzoeken dat wordt ingediend bij METC's een veelvoud is ten opzichte van het WMO-plichtig onderzoek. Ook hebben instellingen de beoordeling van nWMO-plichtig onderzoek verschillend ingericht. Eind 2023 is vanuit het VWS programma 'regeldruk in onderzoek' 'Het toetsingskader medisch-wetenschappelijk niet-WMO-plichtig onderzoek' afgerond. Dit kader zal een belangrijke rol gaan spelen in het verder harmoniseren en uniformeren van dat type onderzoek en de toetsing ervan

bij de verschillende METC's. De RTPO speelt geen rol bij het inhoudelijk beoordelen van niet-WMO plichtig onderzoek. Zij toetst alleen of het onderzoek WMO-/MDR-plichtig is of niet en geeft een verklaring af. De verrichter is zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit.

Proefpersonenleden

Afgelopen jaar heeft de CCMO extra aandacht besteed aan de scholing van proefpersonenleden door het aanbieden van een specifieke training voor deze groep. Ook het proefpersonenlid van de RTPO heeft hieraan deelgenomen.

Research Portaal

Het huidige ToetsingOnline zal worden vervangen door het Research Portaal. Ingediende studies worden doorgezet naar het NCP (National Collaboration Platform) en het LTR (Landelijk Trial Register). De CCMO verwacht dat het Research Portaal in 2024 operationeel zal zijn. De ambtelijk secretaris van de RTPO levert een bijdrage aan de usergroup.

Getallen

Vergaderingen

Aantal vergaderingen plenaire commissie in het verslagjaar	9
Aantal vergaderingen dagelijks bestuur in het verslagjaar	49

Beoordeling WMO-plichtig onderzoek

	2021	2022	2023
Primaire beoordelingen	10	10	10
Geneesmiddelen studies totaal	2	2	0
Internationale geneesmiddelen studies	1	2	0
Nationale geneesmiddelen studies	1	0	0
Geneesmiddelen studies beoordeeld onder de CTR		n.v.t.	n.v.t.
Nederland als rapporterend lidstaat – internationaal		n.v.t.	n.v.t.
Nederland als Member State Concerned		n.v.t.	n.v.t.
Nederland als rapporterend lidstaat - nationaal		n.v.t.	n.v.t.
Studies met een medisch hulpmiddel	5	5	4
Studies met medisch hulpmiddel voor conformiteit (art 62 en 74.1)	0	0	1
Studies met medisch hulpmiddel postmarketing (art 74.1)	1	5	1
Studies met medisch hulpmiddel overig (art 82)		0	3
Studies onder de IVDR		0	0
Studies met IVD voor conformiteit (art 58 en 70.2)		0	0
Studies met IVD hulpmiddel postmarketing (art 70.1)		0	0
Overig WMO-plichtig onderzoek	3	3	6
Positieve besluiten totaal	9	9	7
Negatieve besluiten totaal	1	1	3
Onderzoek, dat niet WMO-plichtig onderzoek bleek te zijn	0	0	0
Beoordeling onderzoek onder de embryowet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Substantiële amendementen	24	19	6
Lokale uitvoerbaarheid (indien van toepassing)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Beoordeling Niet-WMO plichtig onderzoek (indien van toepassing)

	2021	2022	2023
Ingediende dossiers	31	30	57
Niet-WMO verklaring afgegeven	30	30	54
Niet-WMO met medische hulpmiddelen	3	3	6
Onderzoek bleek WMO-plichtig onderzoek	1	0	0
Biobank beoordelingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitgifte protocol	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Biobankreglement	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Overige zaken

	2023
Administratief beroep	geen
Klachten	geen
Dwangsom	geen
Woo verzoek	geen

Duiding van kwalitatieve gegevens

De Commissie heeft zeven positieve oordelen en drie negatieve oordelen afgegeven.

Bij de drie negatieve oordelen heeft de commissie geconcludeerd dat het onderzoek niet voldeed aan de eisen van een juiste methodologie van wetenschappelijk onderzoek, zoals gesteld in artikel 3, lid 1 onder e. van de WMO. Zo waren er voor de commissie verschillende argumenten voor het afgeven van een negatief advies, maar het schortte onder meer aan een niet consequente uitwerking van de studie of de informatie rondom het (testen van het) medisch hulpmiddel was niet op orde. Dit laatste betrof een onderzoek dat was ingediend als een artikel 62 MDR onderzoek.

Na de inwerkingtreding van de MDR per 26 mei 2021 is de commissie bevoegd klinische onderzoeken uit de categorieën 1a, 2 en 3 zijnde: klasse I en niet invasieve klasse IIa en IIb medische hulpmiddelen, klinische studies met een CE-gemarkeerd medisch hulpmiddel, waarbij deelnemers extra invasieve of belastende procedures moeten ondergaan en overige klinische studies met medische hulpmiddelen te beoordelen. Dit verslagjaar zijn er drie artikel 82 MDR studies beoordeeld.

Per 26 mei 2022 is de IVDR van kracht geworden. De RTPO is bevoegd studies, die vallen onder de IVDR te beoordelen. Dit verslagjaar zijn geen klinische onderzoeken, die vallen onder de IVDR bij de commissie ingediend.

De commissie heeft in 2016 bij de CCMO aangegeven dat zij na de inwerkingtreding van de nieuwe EU-verordening klinisch geneesmiddelen onderzoek, afziet van het beoordelen van geneesmiddelenstudies. Amendementen van geneesmiddelenstudies worden nog tot 31 januari 2025 door onze commissie beoordeeld. De klinisch farmacoloog en de ziekenhuisapotheker zijn daarom nog lid van de commissie. Zij treden uit per 1 juli 2024. Met de indiener van de lopende geneesmiddelenstudies is afgesproken dat deze voor die tijd zijn omgezet naar de CTR.

Bijlage 1: Commissie

Bevoegd gezag METC

In 1995 is de Toetsingscommissie Patiëntgebonden Onderzoek opgericht vanuit de Medisch Ethische Ziekenhuiscommissie. Op 1 december 1999, bij de inwerkingtreding van de WMO, is deze commissie erkend door de CCMO. Uit een fusie met de erkende medisch ethische toetsingscommissie van Tjongerschans is de Regionale Toetsingscommissie Patiëntgebonden Onderzoek ontstaan.

De RTPO is op 15 juli 2004 erkend door de CCMO, ingevolge het bepaalde in artikel 16, eerste lid van de WMO. Daarnaast is de commissie op 9 januari 2007 geaccrediteerd door de Begeleidingscommissie Visitaties van de NVMETC.

De commissie toetst in ieder geval die protocollen, die uitgevoerd worden in de instellingen, die onderdeel uitmaken van de Stichting Zorgpartners Friesland of hieraan gelieerd zijn. Daarnaast laat het reglement ook toe dat de RTPO protocollen beoordeelt, die worden uitgevoerd in andere instellingen in Nederland, zoals in het Martini ziekenhuis, het Wilhelmina ziekenhuis en instellingen van de Geestelijke Gezondheidszorg.

De RTPO is een instellingsgebonden commissie, verbonden aan het STZ ziekenhuis Medisch Centrum Leeuwarden.

Samenstelling commissie

Naam	Expertise gebied	Functie	Datum sinds wanneer in de commissie*
Dr. A. Wolthuis	klinisch chemicus	voorzitter	1 juli 2012
Prof. dr. E.N. van Roon	klinisch farmacoloog/ ziekenhuisapotheker	vice-voorzitter	1 juli 2012
Mr. Y.E. van Dijk	jurist	secretaris	1 juli 2012
Dr. A.M. Boot	kinderarts	lid	1 augustus 2022
Drs. C. Borns	Klinisch fysicus	lid	24 maart 2022
Dr. K. de Jong	methodoloog	lid	26 april 2017
Dr. A.W.A. Kamps	kinderarts	lid	26 april 2017
Dr. M.A. Kuiper	intensivist/neuroloog	lid	1 juli 2012
E.A. Luijten	verpleegkundig specialist	lid	1 juli 2012
M. Mange	verpleegkundig specialist	lid	11 juni 2013

Dr. ir. H. Mulder	klinisch fysicus	lid	13 oktober 2021
Dr. A.N. Raat	ethicus	lid	1 juli 2012
Dr. N.J.G.M. Veeger	methodoloog	lid	20 oktober 2016
C. Verlind	proefpersonenlid	lid	16 augustus 2017
Dr. J.P. Yska	ziekenhuisapotheker	lid	1 juli 2012
Dr. J.E. van der Wal	patholoog	lid	9 oktober 2014
Mr. A. van Benthem	overig lid	lid	24 juli 2023

*de data vanaf wanneer in de commissie zijn allemaal van na 2012, omdat vanaf die tijd leden aan een zittingstermijn zijn gebonden. Er zijn ook leden bij die al voor 2012 werkzaam waren voor de RTPO (voor of vanaf de erkenning in 2004).

Samenstelling secretariaat

Naam	Functie	fte
A.M. Jonker	ambtelijk secretaris	0,44

Bijlage 2: Overzicht beoordeelde protocollen

NL-nummer	Titel onderzoek	Indiener/verrichter	Type onderzoek Geneesmiddel Medisch hulpmiddel Overig
NL82043 RTPO 1142	De bruikbaarheid van de Levodopa Cyclops™ in vergelijking met de INBRIJA® tijdens een off moment in Parkinsonpatiënten.	Martini Ziekenhuis	Artikel 82 MDR
NL83747 RTPO 1152	De evaluatie van verschillende methoden om spiermassa en spiersterkte te meten in een populatie met klasse II/III obesitas: een follow-up studie (MUSCLE-II study).	Medisch Centrum Leeuwarden	Artikel 82 MDR
NL83298 RTPO 1147	Micronutriënten en voedingstoestand tijdens en na Intensive Care opname (NUTRI-ICU).	Medisch Centrum Leeuwarden	Overig
NL83339 RTPO 1148	Zorgconsumptie, Economische Analyse, Levenskwaliteit, Overleving, Uitkomsten en Scores van patiënten met Acute Myeloïde Leukemie (ZEALOUS-AML).	Medisch Centrum Leeuwarden	Overig
NL81754 RTPO 1145	Klinisch onderzoek na het op de markt brengen van hoogvolume-anesthesie (lokale, tumescente anesthesie) gecombineerd met de miraDry-behandeling voor axillaire hyperhidrosis.	miraDry Inc.	Artikel 74.1 MDR

NL84134 RTPO 1155	De Lifestyle InterVENTion Studie in de huisartsenpraktijk: LIVES – HA	Universitair Medisch Centrum Groningen	Overig
NL85106 RTPO 1159	Quality of life, Survival, COmorbidities, and Pharmacoeconomics in Elder-ly patients with Acute Myeloid Leukemia (QSCOPE-AML studie)	Medisch Centrum Leeuwarden	Overig
NL84446 RTPO 1162	Transorale robot chirurgie van de tongbasis vs. continuous positive airway pressure of mandibulair repositieapparaat als een behandeling voor matige tot ernstige obstructieve slaap apneu (RAPID studie).	Medisch Centrum Leeuwarden	Artikel 82 MDR
NL85317 RTPO 1167	Revalidatie van HAND-en armfunctie met behulp van een op Meta QUEST gebaseerd virtual reality-spel bij ICpatiënten (HANDQUEST studie)	Medisch Centrum Leeuwarden	Overig
NL83910 RTPO 1157	Veiligheid en haalbaarheid van PerfusiX-Imaging bij weefsel-perfusiemetingen in mensen (SCOUT-II studie)	Medisch Centrum Leeuwarden	Artikel 62 MDR

Bijlage 3: Overleggen/werkgroepen

CCMO

Ambtelijk secretarissenoverleg

Voorzittersoverleg

IVDR/MDR vragenuur

MDR/IVDR kennisnetwerk

Bijeenkomst Patiëntenparticipatie

Workshop ziekenhuisapothekers en klinisch farmacologen “Ervaringen met het Quality en Non-Clinical DAR onder de CTR”

Workshop ziekenhuisapothekers en klinisch farmacologen “Introductie annotated Quality DAR en harmonisatie Pre-klinische DAR”

NVMETC

Webinar Veldnorm Zorgevaluatie

Bijeenkomst strategie toetsing in NL

Najaarsledenbijeenkomst

Voorjaarsledenbijeenkomst

Scholingsdagen

DCRF

Webinar CTR

RTPO

Jaarvergadering inclusief zelfevaluatie en scholing

Korte kennissessies tijdens de commissievergaderingen. Deze zijn ingesteld naar aanleiding van de zelfevaluatie.

MCL

Wetenschapssymposium

Meet the evidence

BEBO

Algemene ledenvergadering METC BEBO

Overig

DMH (Deskundige Medische Hulpmiddelen) themabijeenkomst 2 februari 2023 met als thema 'Artificial Intelligence (AI) als medisch hulpmiddel'

Landelijke lees/studiegroep van METC-ethici

Lid Medische Ethische Commissie (MEC) van de Nederlandse Transplantatievereniging (NTV)

Jaarsymposium MEC-NTV – "Effecten ADR en bijzondere casuïstiek; wat leren wij hiervan?"

Bijlage 4: Colofon

Tekst en data: mr. A. van Benthem

Redactie: A.M. Jonker

Datum: 28 maart 2024

Regionale Toetsingscommissie Patiëntgebonden Onderzoek

Secretariaat:

A.M. Jonker

3^e etage Dunantflat

Postbus 888

8901 BR Leeuwarden

Tel. : 058-2861151

Mail: RTPO@mcl.nl

www.rtpo.nl